

Wat mag digitaal aan boord?

Verplichte documenten op de Rijn, de Moezel en het Nederlandse water

Niet alles mag digitaal. En de Moezel wijkt af van de Rijn.

Editie 1 · juli 2026 · Maritiem Efficiency

Gratis. Geef hem door.

Waarom deze gids bestaat

Bijna elke schipper weet inmiddels dat het politiereglement digitaal aan boord mag. Dat klopt. Wat vrijwel niemand weet: voor de overige documenten geldt dat níét. Sommige mogen elektronisch, andere uitdrukkelijk niet — en de lijst verschilt tussen de Rijn en de Moezel.

Dat staat niet in een folder. Het staat in Bijlage 13 bij de scheepvaartpolitiereglementen, in een kolom die aangeeft: toegestaan of niet toegestaan. In het Duits. En van het Moezelreglement bestaat geen Nederlandse versie — alleen Duits en Frans.

Deze gids zet het op een rij. Welk document mag digitaal, welk niet, waar het verschilt tussen Rijn en Moezel, en wat het kost als u het niet op orde heeft.

Hij is gratis. Gebruik hem, geef hem door, print hem uit.

Alle reglementen die u aan boord moet hebben, staan met een directe link naar de officiële uitgever op www.maritiem-efficiency.com/reglementen.html — altijd de geldende versie, gratis te downloaden. Wij hosten ze bewust niet zelf: een verouderd exemplaar telt als géén exemplaar.

1. Het reglement zelf mag digitaal — overal

Dit is het enige punt waarop alle drie de reglementen exact hetzelfde zeggen.

Vaargebied	Artikel	Wat er staat
Nederlandse binnenwateren	Artikel 1.11 BPR	“Een exemplaar dat via een elektronisch middel op ieder moment geraadpleegd kan worden is eveneens toegestaan.”
Rijn	Artikel 1.11 RPR	Zelfde formulering. Uitzondering: klein schip en duwbak.
Moezel	§ 1.11 MoselSchPV	“Es darf auch eine auf elektronischem Wege jederzeit lesbare Textfassung sein.”

De voorwaarde die iedereen mist

“Op ieder moment raadpleegbaar” en “jederzeit lesbar” betekent: ook zonder internet. Een pdf in de cloud die u pas kunt openen als u bereik heeft, voldoet niet. Download het reglement naar uw tablet of telefoon, zodat het offline beschikbaar is. En houd het bijgewerkt: de geldende versie van zowel het RPR als de MoselSchPV is die van 1 juni 2026.

2. Maar uw overige documenten: lang niet allemaal

Bijlage 13 bij het reglement bevat een kolom die per document aangeeft of een elektronisch exemplaar is toegestaan. Dit is waar het misgaat.

Mag NIET digitaal — papier verplicht

- Certificaat van onderzoek (scheepsattest)
- Meetbrief
- Vaartijdenboek (Bordbuch)
- Dienstboekje van de overige bemanningsleden
- Marifoon bedieningscertificaat (Sprechfunkzeugnis)
- Olieafgifteboekje (Ölkontrollbuch)
- Sportpatent, behördenpatent en voorlopige patenten

Mag WEL digitaal

- Het politiereglement zelf (zie hoofdstuk 1)
- Het Handboek marifonie
- Bunkerverklaring (Bezugsnachweis Gasöl)
- Losverklaring (Entladebescheinigung) — maar alleen met een vervalsingsbestendige elektronische handtekening conform Verordening (EU) 910/2014
- De meeste ES-TRIN-uitrustingscertificaten

De klassieke val

De bunkerverklaring *má* digitaal. Het olieafgifteboekje niet. Dat zijn twee regels onder elkaar in dezelfde tabel, met tegengestelde uitkomst. Wie denkt “het is toch allemaal bunkerpapier”, heeft een boete.

3. Waar de Moezel afwijkt van de Rijn

Dit is het gevaarlijkste hoofdstuk, want hier gaat het mis bij schippers die de Rijn goed kennen.

De Moezel heeft een eigen politiereglement: de Moselschiffahrtspolizeiverordnung (MoselSchPV), vastgesteld door de Moezelcommissie in Trier. Het is geen variant op het Rijnreglement — het is een zelfstandige verordening met een eigen Bijlage 13.

En die bijlage wijkt af.

Document	Rijn	Moezel
Radarpatent	Mag digitaal	Mag NIET digitaal
Bewijs voor schepen langer dan 110 m	Mag digitaal	Mag NIET digitaal
Kentekenbewijs kleine vaartuigen	Niet van toepassing	Mag NIET digitaal
Vaarbevoegdheidsbewijs schipper	Mag digitaal	Mag digitaal, maar niet de voorlopige versie

Wie van de Rijn de Moezel op vaart met een digitaal radarpatent, voldoet vanaf dat moment niet meer aan de regels. Zonder dat er iets aan zijn documenten is veranderd.

4. Het Moezelreglement bestaat niet in het Nederlands

Dit is geen detail. Het is de kern van het probleem.

Het Rijnvaartpolitiereglement wordt door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart gepubliceerd in het Duits, Frans én Nederlands. Nederland is verdragsstaat.

De Moselschiffahrtspolizeiverordnung wordt uitgegeven door de Moezelcommissie — een verdrag tussen Duitsland, Frankrijk en Luxemburg uit 1956. Nederland is geen partij. Er is dus nooit een Nederlandse versie gemaakt.

Gevolg: een Nederlandse schipper moet een reglement aan boord hebben en naleven dat alleen in het Duits en het Frans bestaat. En hij wordt erop beboet.

Wat u nu moet doen

Download de officiële Duitse of Franse versie van moselkommission.org en zet hem offline op uw tablet. Dat is wat de wet eist. Een Nederlandse vertaling — ook een goede — is geen geldig exemplaar. Gebruik

die om te begrijpen wat er staat, niet om aan de verplichting te voldoen.

5. Wat het kost

De Centrale Commissie voor de Rijnvaart en de Moezelcommissie hanteren een gezamenlijke aanbeveling voor uniforme boetes (besluit 2019-II-23). Nederland rekent fors hogere bedragen.

Aanbeveling CCR en Moezelcommissie — Rijn en Moezel

Overtreding	Bedrag
Reglement niet aan boord (art. 1.11)	€ 75
Ontbrekend scheepsdocument (art. 1.10), per document	€ 75
Ontbrekende ADN-documenten	€ 175
Weigeren een document te overhandigen bij controle	€ 250

Nederland — Richtlijn voor strafvordering Binnenvaart

Overtreding	Bedrag
Vaartijdenboek niet aan boord	€ 1.100
Certificaat van onderzoek, patent, meetbrief of radarpatent	€ 350
Olieafgifteboekje	€ 275
Dienstboekje	€ 175
Reglement niet aan boord (RPR)	€ 100
Handboek marifonie of marifooncertificaat	€ 100

Let op het verschil: dezelfde overtreding kost op de Moezel € 75 en in Nederland € 350. En de boete komt per ontbrekend document.

6. Wie controleert er op de Moezel

- Duitsland — Wasserschutzpolizei, van Koblenz tot het drielandenpunt. Controleert systematisch bij de sluizen.
- Luxemburg — Service de la Navigation, op het Luxemburgse deel.
- Frankrijk — Gendarmerie fluviale, vanaf Apach. Daarnaast controleren VNF-agenten op tol en VELI-aangifte.

Controles vinden vrijwel altijd plaats bij de sluizen. Dat is voorspelbaar — en dus geen excuus.

7. Het Duits waar u over struikelt

De meeste schippers lezen prima Duits. Maar de MoselSchPV is geen krant — het is juridisch-technische taal, en juist daar zit de betekenis. Dit zijn de begrippen waar het op aankomt.

Documenten en verplichtingen

Duits	Nederlands	Waarom het uitmaakt
Mitführen	Aan boord hebben	Niet 'meenemen': het moet aan boord aanwezig én toonbaar zijn
Abdruck	Exemplaar / afdruk	Ook een elektronisch exemplaar telt — mits jederzeit lesbar
jederzeit lesbar	Op ieder moment leesbaar	Dus offline. Dit is de kernvoorwaarde
in ihrer jeweils geltenden Fassung	In de op dat moment geldende versie	Een verouderd exemplaar telt als géén exemplaar
Schiffsattest	Certificaat van onderzoek	Mag NIET digitaal
Eichschein	Meetbrief	Mag NIET digitaal
Bordbuch	Vaartijdenboek	Mag NIET digitaal. In NL de duurste boete: € 1.100
Schifferdienstbuch	Dienstboekje	Mag NIET digitaal
Ölkontrollbuch	Olieafgifteboekje	Mag NIET digitaal — terwijl de bunkerverklaring dat wél mag
Bezugsnachweis Gasöl	Bunkerverklaring	Mag WEL digitaal
Entladebescheinigung	Losverklaring	Mag digitaal, maar alleen met gekwalificeerde elektronische handtekening
Sprechfunkzeugnis	Marifoon bedieningscertificaat	Mag NIET digitaal
Radarberechtigung	Radarpatent	Rijn: mag digitaal. Moezel: NIET

De woorden die bepalen of iets voor u geldt

Duits	Nederlands	Let op
Kleinfahrzeug	Klein schip	Uitgezonderd van de plicht het reglement aan boord te hebben
Schubleichter	Duwbak	Eveneens uitgezonderd
Fahrzeug	Schip / vaartuig	Ruimer dan u denkt: omvat vrijwel alles wat vaart
zugelassen / nicht zugelassen	Toegestaan / niet toegestaan	De kolom in Bijlage 13 die alles bepaalt
auf Verlangen auszuhändigen	Op verzoek te overhandigen	Weigeren kost € 250
Zuwiderhandlung	Overtreding	De term in de boetelijst
Bußgeld	Boete	Administratief, geen strafblad — maar het loopt op per document

Struikelt u over een bepaling? Mail hem naar ons. Wij leggen hem uit, gratis — en nemen hem op in de volgende editie van deze gids.

8. Uw checklist voor vertrek

1. Reglement offline op uw tablet: BPR, RPR én — als u de Moezel op gaat — de MoselSchPV, in de versie van 1 juni 2026.
2. Papieren documenten aan boord: certificaat van onderzoek, meetbrief, vaartijdenboek, dienstboekjes, marifooncertificaat, olieafgifteboekje. Deze mogen niet digitaal.
3. Gaat u de Moezel op? Neem uw radarpatent op papier mee. Op de Rijn mag het digitaal, daar niet.
4. Controleer of uw digitale exemplaren de geldende versie zijn. Een verouderd exemplaar telt als géén exemplaar.
5. Test uw offline toegang: zet uw telefoon in vliegtuigmodus en open het reglement. Lukt dat niet, dan voldoet u niet.

Over Maritiem Efficiency

Maritiem Efficiency is opgericht door Sandra de Jong. De binnenvaart zit al generaties in haar familie; zij is er in opgegroeid en heeft jarenlang als ondernemer gevaren — op de Rijn, de Moezel en het Franse net.

Deze gids is niet uit een boek geschreven. Zij heeft zelf een boete gekregen op de Moezel, omdat daar een ander reglement geldt dan op de Rijn. Toen bleek dat vrijwel niemand dat wist — en dat er geen enkele Nederlandstalige uitleg bestond.

Maritiem Efficiency helpt schippers, rederijen, terminals en havens om administratieve processen te vereenvoudigen en compliance op orde te krijgen. Onafhankelijk: geen commerciële banden met softwareleveranciers.

Weet u zeker dat uw documenten kloppen?

Boorddocumenten-check — wij lopen na wat er voor uw vaargebied aan boord moet zijn, welke documenten digitaal mogen en welke niet, en of uw versies actueel zijn. U ontvangt een checklist per schip. Vaart u met een vloot? Dan doen wij dat vlootbreed, inclusief een offline documentenpakket dat bij controle standhoudt. Elke aanvraag wordt persoonlijk beoordeeld. U ontvangt binnen twee werkdagen antwoord.

info@maritiem-efficiency.com • www.maritiem-efficiency.com

Verantwoording en bronnen

Deze gids is gebaseerd op: Binnenvaartpolitiereglement (wetten.overheid.nl, BWBR0003628), Rijnvaartpolitiereglement 1995 stand 1 juni 2026 (ccr-zkr.org), Moselschiffahrtspolizeiverordnung stand 1 juni 2026 (moselkommission.org en elwis.de), Bijlage 13 bij het RPR en de MoselSchPV, de Aanbevelingen voor uniforme boetes (CCR-besluit 2019-II-23) en de Richtlijn voor strafvordering Binnenvaart (2018R016) van het Openbaar Ministerie.

Regelgeving verandert. Controleer bij twijfel altijd de officiële bronnen: ccr-zkr.org, moselkommission.org, elwis.de en wetten.overheid.nl. Aan deze gids kunnen geen rechten worden ontleend.

Editie 1, juli 2026. Ziet u een fout of mist u iets? Laat het weten via info@maritiem-efficiency.com — dan verwerken wij het in de volgende editie.